

**Juris Canonici Theoria Et Praxis, Ad Forum Tam
Sacramentale quàm contentiosum, tum Ecclesiasticum,
tum Seculare**

Cabassut, Jean

Lugduni, 1698

V. De mutuo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62355](#)

rando ex carceris detentione viro se obligaverit, non juvabitur Vellejano. Antonius Faber in suo Codice, lib. 4. tit. ad Senatusc. Vellejan. Chenutius centur. I. quæst. 52. Bacquetus tract. de jurib. iustit. cap. 21. num. 123. Chondras responsorum lib. 11. cap. 38. Brodeus in Louetum, lit. A, cap. 9. aliquique plerique multa diversarum Curiarum Senatus consulta congerentes. Quorum ratio in primis pietate fundatur: si enim Vellejanum cessat ob causam pietatis in manumittendo servo, l. penult. C. ad Vellejan. & in dantanda non solum propria filia, sed etiam extranea, l. ult. C. eod. quantò major est pietatis obligatio in educendo è carcere proprio marito? Hoc tamen intelligendum de incarceratione ob causam criminis, non verò ob solum pecuniarium debitum, ut docet Faber loco cit. definit. 16. Hoc enim casu, non autem priore, potest vir de carcere egredi per bonorum cessionem. Præterea facilè nimis fraus Vellejano fieret ad spoliandam uxorem; hoc enim fine creditores virum sapi & carceri mancipari curarent, ut opes uxoris ad se traherent. Hæc Despeilleus dictæ loco, num. 13. Graves tamen multi Gallicani Jurisconsulti hanc distinctionem nullatenus admittunt, inter quos Chopinus comment. ad consuetudines Parisienses, lib. 2. artic. 17. afferit uxorem qua pro viro debendi se, ideoque in carcere detento satisfiderit, ut eum in libertatem afferat, etiam nulla facta Vellejani renunciatione, ita obligari, ut non admittatur ad impetrandam per Principis literas fidejussionis nexus relaxationem: idque adstruit tum adducto Supremæ Curiaæ Parisiensis Judicio, tum Justinianæ Authentica Si captivi, C. de Episcop. & Cler. per quam etiam minor obligatur honorum proprietatum distractione captivi patris redemptioni.

C A P U T V.

De Mutuo.

I. **M**ONTRACTUM qui re perficiuntur, quatuor genera sunt: Mutuum, Depositum, Commodatum, Pignus. De mutuo uberior est disputatio tractanda ad usurarum cognitionem, qua occasione mutui nascuntur. Sie verò definiri potest, ut sit Contractus quo rei dominium transfertur in accipientem cum onere & obligatione reddendi similem in specie & bonitate. Aut quod eodem recipit, ut sit largitio rei in quantitate certa consistens, cum spe tantundem recipiendi, non in specie, sed in genere. Genus à Jurisconsulis hoc loco dicitur, quod propriè Philosophi speciem vocant, ut communiori conceptu frumentum, oleum, vinum. Speciem verò illi dicunt quod Philosophi nomine

nominis individui exprimunt, ut hoc numero frumentum, oleum, vinum. Materia itaque circa quam versatur mutuum, est res usu consumptibilis, in quantitate certa consistens, hoc est definito pondere, ut est massa metalli, lanae, fœni; vel numero, ut nummi, pecudes; vel mensurâ, ut triticum, vinum, oleum, pannî, telæ.

I. Cumque ordinaria materia qua mutuo datur, sit res usu consumptibilis, transfertur ejus dominium in accipientem hac lege, ut aliud aequivalens reddat. Itaque dicitur mutuum, quia de meo tuum fit. I. 2. D. si cert. pet. Inde fit ut res semel mutuo tradita, quocumque modo pereat, ipsi mutuariario, non verò creditoris pereat, quanvis casu & sine culpa mutuarii pereat, qui non minus tenebitur post rei mutuata qualecumque jacturam, rem similis generis creditoris ex pacto reddere, I. *Incendium*, C. si cert. pet. Et cum augmentum rei, vel decrementum domino rei cedat, si res credita, seu mutuata melior, aut deterior evadat, id omne cedet in lucrum aut jacturam debitoris. Quatenus mutuo transfertur traditæ rei dominium, eo ipso differt à contractibus qui solo consensu, quanvis re nondum tradita, perficiuntur, ut sunt emptio, locatio: & differt quoque à commodato & deposito, quibus re tradita, dominium non transfertur. Hoc etiam distinguitur à commodato, quia in commodato res eadem tradenti restituenda est, quemadmodum & in contractu locationis, & ut plurimum in deposito: & differt à permutatione, in qua res alia, eaque diversi generis rependitur. Quod si res de sua natura usu consumptibilis alteri tradatur ad tempus, ut eadem specie ac numero reddatur, ut si tradatur alteri pecunia vel tritici quantitas non ad usum consumptibilem, sed ad alium usum legitimum, utputè ad ponendum loco pignoris; si id fiat cum pretii conventione, erit locatio; si verò gratis, erit commodatum, sed nullatenus mutuum.

III. Civilis actio ex mutuo consurgens vocatur *Condictio certi*, de qua tractant Digestorum & Codicis tituli *Si certum petatur*.

IV. Porro cum contrahatur mutuum in solius accipientis gratiam, necessari est esse gratuitum, præcipiente sic Dominus, Lucæ 6. *Mutuum date nihil inde sperantes*. Alioqui esset injustum & usurarium. Hac ratione sic admonet Sanctus Augustinus in psal. 36. concione 3. *Si fœneraveris homini, id est si mutuo dederis pecuniam tuam, à quo plusquam dedisti expectes, non pecuniam solum, sed aliquid plus quam dedisti, sive illud triticum sit, sive vinum, sive oleum, sive quodlibet aliud; si plusquam dedisti expectes accipere, fœnerator es, & in hoc improbadus*. Et habetur 14. quæst. 3. cap. *Si fœneraveris*.